Ljósi› í Nor›urlandahúsinum

Um vikuskifti › ver›ur aftur fimleikur at síggja í Nor›urlandahúsinum, tá Ljósi› hátí›arheldur 25 ára fø›ingardag sín vi› stórari gallas‡ ning

FIMLEIKUR
tí›indaskriv

Komandi vikuskifti›, 25. og 26. novmeber, hevur fimleikafelagi›, Ljósi›, gallaframs‡ning í Nor›urlandahúsinum. Tiltaki› ver›ur hildi› í sambandi vi›, at felagi› fyrr í heyst fylti 25 ár, og fara í›ikararnir at hátí›arhalda fø›ingardagin vi› hesi rimmar frams‡ning. Eisini ver›ur høvi á ásko›arunum at síggja eina myndaframs‡ning vi› fomlum myndum av fimleikarum, umframt ø›rum myndum frá hendingum, fer›um og kappingum, sum í síni heild umbo›a 25 ára longu søgu felagsins.

Umlei› 500 fimleikarar ver›a vi› á frams‡ningini, og er ta› fjøld felagsins, genut- og dreingjarei›skapsli›, rútmisk li› umframt mitiónsdamur, sum myndar framførsluna.

Heiti› á framførsluni er sett at vera »Kroppurin«, og eru nakar huglei›ingar hesum vi›víkjandi , at fyri fimleikarar er kroppurin t‡dingarmesta ambo›i í framførsluni. Bæ›i ta› ta› kemur til ta› kreativa og tamarhaldi› á kroppinum, men so sanniliga eisini í gle›ini um tær kropsligu rørslurnar.

Einki er at ivast í, at ta› ver›ur spennandi at síggja, hvussu fríar ræsur íblásturin hevur fingi›, og í hvønn mum ta› fer at eydnast fimleikarunum at l‡sa hetta evni›, sum alt í einum er kent, hugtakandi og gátuført.

Á lei› 500 fimleikarar úr Ljósinum fara um vikuskifti› at luttaka á stórari gallas‡ning í Nor›urlandahúsinum

FCK bjarga›i ø›rum stiginum

Ta› eydna›ist FCK at bjarga ø›rum stiginum móti AB, longur upp enn sætta plássi› á stigatalvuni sluppu teir tó ikki

Leingi sá út til, at FCK skuldi tapa í grannauppger›ini móti AB, men í seinastu løtu eydna›ist teimum at bjarga ø›rum stiginum

SUPERLIGA
Jákup Mørk

Mánakvøldsdysturin hetta vikuskifti› í superliguni var ímillum AB og FCK, i› sum kunnugt hevur Toda Jónsson á li›num.

Mong høvdu rokna› vi›, at FCK endiliga skuldi kenna smakkin av einunm sigri aftur, eftir at ta› í fleiri umførum nú hevur veir› talan um javnleik oman á javnleik. AB er nevnliga í svárari kreppu fyri tí›ina. Heilt ólíkt stø›uni eftir tey fyrstu umførini, har m.a. B36 slapp at kenna svi›an av, hvussu væl akademikararnir vóru fyri.

Sí›ani hevur ta› at kalla bert gingi› aftur á hjá felagnum, og í løtuni eru ta› bert uppflytararnir úr Haderslev og kreppurakta meistarali›i› úr Herfølge, sum hava havt lakari úrtøku.

Stø›an, danska superligan

		dystir	v	-	j	-	t	vunnin mál	tapt mál	mál-munur	stig
1	Brøndby	17	10	-	3	-	4	44	20	24	33
2	FC Midtjylland	17	8	-	6	-	3	28	20	8	30
3	Silkeborg	17	7	-	8	-	2	25	22	3	29
4	Viborg	17	8	-	4	-	5	26	15	11	28
5	Lyngby	17	9	-	1	-	7	28	31	-3	28
6	FCK	17	7	-	6	-	4	26	16	10	27
7	OB	17	8	-	2	-	7	27	20	7	26
8	AaB	17	6	-	4	-	7	25	28	-3	22
9	AGF	17	6	-	2	-	9	26	34	-8	20
10	AB	17	3	-	7	-	7	23	27	-4	16
11	Herfølge	17	3	-	5	-	9	20	35	-15	14
12	Haderslev	17	1	-	4	-	12	18	48	-30	7

AB leg›i væl fyri

Fyrstu løtuna av dystinum mánakvøldi› var tó einki, sum t‡ddi upp á, at ta› var AB, sum var í kreppu.

Longu í fyrsta minutti stó› nógv á framman fyri FCK málinum, og eftir tríggjar minuttir lá bólturin so í meskunum, eftir at Jesper Falck hev›i havt seinasta fótin á.

FCK fóta›i sær naka› aftur í hálvleikinum, men hóast ta› onkun tí› var› talan um vandamiklar stø›ur, so kundi AB eftir tey fyrstu tr‡ korterini frøast um eina lei›slu í hálvleikinum. Hetta var nevnliga fyrstu fer› sí›ani tri›ja umfar, at teir vóru á odda í ste›ginum.

Seinna umfari› byrja›i á sama hátt sum hitt fyrra, og eftir tríggjar minuttir var bólturin aftur í FCK meskunum. Hesu fer› var ta› Rasmus Daugaard, sum var skrásettur sum málskjútti.

Stø›an helt sær fram til einar 10 minuttir fyri leiklok, tá Ståle Solbakken var› feldur í brotsteiginum. Brotssparki› setti Jacob Laursen í neti›, og so tveitti FCK alt fram eftir í royndini at javna.

Hetta eydna›ist teimum eisini fáar minuttir seinni, tá Thomas Rytter vi› einum gó›um langskoti fekk sett bóltin í neti› til endaligu stø›una, 2-2.

Á stigatalvuni merkti einsamalla stigi› ikki nakra flyting fyri naka› av li›unum. AB er framvegis á tri› aftasta plássinum, har teir hava 16 stig, me›an FCK heldur fast um stø›u sína sum nummar seks. FCK hevur seks stig færri enn oddali›i› úr Brøndby.

Stø›an 1. Deild menn

		dystir	v	-	j	-	t	vunnin mál	tapt mál	mál-munur	stig
1	VÍF	8	8	-	0	-	0	278	197	81	16
2	StÍF	8	5	-	1	-	2	239	208	31	11
3	Kyndil	7	3	-	2	-	2	199	173	26	8
4	H71	8	3	-	0	-	5	214	228	-14	6
5	Neistin	7	3	-	0	-	4	167	181	-14	6
6	Tjaldur	8	2	-	0	-	6	182	256	-74	4
7	KÍF	8	1	-	1	-	6	179	215	-36	3

VI‹MERKINGAR

Barnsbur›arfarloyvi

Vi›v. uppskoti til løgtingslóg um barnsbur›arfarloyvi og barnsbur›ar-pening.

Undirrita›u feløg hava móttiki› skriv tykkara dagfest 01.11.00, har vi›lagt var uppskot til løgtingslóg um barnsbur›arfarloyvi og barnsbur›arpening.

Feløgini hava vi›gjørt nevnda uppskot, og tær vi›merkingar sum lagdar eru vi› uppskotinum.

Feløgini taka undir vi›, at lóggáva ver›ur gjørd, sum tryggjar øllum foreldrum barnsbur›arfarloyvi og barnsbur›arpening.

Feløgini kunnu tó ikki taka undir vi› ymiskum pørtum av tí uppskoti, sum Vinnumálast‡ri› hevur gjørt.

Sjónarmi› okkara eru:

– At Landskassin skal rinda allar útrei›slurnar til, tá talan er um alment sett starvsfólk, sum fara í barnsbur›arfarloyvi.
– At fíggingin av skipanini vi› barnsbur›arfarloyvi og barnsbur›arpeningi ikki á nakran hátt skal tengjast saman vi› ALS skipanini (t.v.s. vi› at minka inntøkugrundar-lagi› hjá ALS-skipanini).
– At barnsbur›arpeningur eigur at ver›a útgoldin til øll sum fáa ella ættlei›a børn.
– At lágmarksgjald fyri útgjaldi› eigur at ver›a ásett í lógini.

Vi›víkjandi spurninginum hvør skal gjalda til skipanina

Sum nevnt er á sí›u 10 í tilfarinum, sum tit hava sent feløgunum, so var› 09.04.95 gjørd semja millum Fíggjarmálast‡ri› og undirrita›u 20 fakfeløg um, at barnsbur›argrunnur skuldi setast á stovn. Feløgini gó›tóku tá, í sambandi vi› lønarkrøv okkara, at 0,8 % av øllum útgoldnum almennum lønum skuldi fara í barnsbur›argrunnin og hetta var sum kunnugt partur av tí lønarhækking, sum feløgini fingu í sambandi vi› sáttmála-samrá›ingarnar í 1995.

Eingin ivi er tí um, at limir okkara hava goldi› sín part til barnsbur›arskipanina, og tí fara vit undir ongum umstø›um at gó›taka, at limir okkara enn einafer› skulu gjalda til eina skipan, sum tey longu hava goldi›.

Talan er fyri okkum um

Gunnleivur Dalsgar›, forma›ur í Starvsmannafelagnum

eitt heilt avgerandi prinsippmál, og vit skulu tí gera púrasta greitt, at um lógin ver›ur samtykt í tí líki sum hon nú liggur á bor›inum, so fara vit at krevja, at lønin hjá limum okkara ver›ur hækka› vi› nevndu 0,8%.

Um álagt ver›ur limum okkara enn einafer› at gjalda til barnsbur›arskipanina, so er í veruleikanum talan um sáttmálabrot, tí um ikki 0,8 % fara til barns-bur›arskipanina hjá limum okkara, so eiga hesi limir undir øllum umstø›um rætt til nevndu 0,8 % oman á løn sína, tí hetta eru rættindi, sum vunnin eru vi› samrá›ingunum í 1995.

Vit krevja tí at fáa grei›u á nevnda spurningi, á›renn Vinnumálast‡ri› leggur naka› lógaruppskot fyri tingi›.

Sum almenna vi›merking annars til hetta lógaruppskot, umframt onnur lógar-uppskot sum verandi samgonga hevur gjørt, eru feløgini samd um, at ráki› í førda politikkinum tykist at vera, at alsamt fleiri av teimum uppgávum og skyldum, sum ta› almenna hevur havt, skulu leggjast út á borgarnar sjálvar, vi› tí avlei›ing, at samhaldsfesti› í samfelag okkara alsamt ver›ur máa› burtur vi› teimum óhepnu avlei›ingum hetta kann fáa, ikki minst fyri tey, i› frammanundan eru verst fyri í samfelag okkara.

Feløgini átala hesa gongd og vóna at politisku flokkarnir síggja vandin í hesum politikki.

Vi›víkjandi ætlanunum um at tengja barnsbur›arskipanina saman vi› ætla›um avmarkingum av inntøkugrundarlagnum í ALS skipan okkara.

Feløgini mótmæla har›liga, at fígging av barnsbur›arskipanini ver›ur tengd saman vi› ALS skipanini.

Sum Vinnumálast‡rinum kunnugt so fáa tey arbei›sleysu útgoldi› stu›ul, sum er so miki› lítil, at trupult er at lívbjarga sær vi› hesum stu›li.

Arbei›sloysisskipanin tolir ikki at missa burtur av inntøkugrundarlagnum og mæla vit sta›iliga Vinnumálast‡rinum og st‡rinum fyri ALS frá at máa meira burturav inntøkugrundarlagnum hjá ALS-skipan okkara.

Barnsbur›arpeningur eigur at ver›a útgoldin øllum sum fáa børn ella ættlei›a børn.

Feløgini eru samd um, at borgarar landsins eiga at javnsetast, og tí mæla vit til, at lógaror›ingin ver›ur broytt, solei›is at allir borgarar sum fáa ella ættlei›a børn hava møguleika fyri at fáa barnsbur›arstu›ul.

Vit meta ta› vera óheppi› at munur ver›ur gjørdur á foreldrum, og vit duga ikki at síggja nakra sakliga grund til hendan mismun.

Vi›víkjandi lágmarki á barnsbur›arpeningi

Eisini eru feløgini samd um, at a›alendamáli› vi› slíkari lóg eigur at vera, at skapa familjum, sum fáa børn ella ættlei›a børn, rímiligar fíggjarligar umstø›ur, tí hetta er ein av fyritreytunum fyri, at n‡føddu børn okkara og tey børn sum vera ættleidd fáa eina gó›a byrjan í lívinum. Tí meta vit, at lágmark eigur at ver›a sett í sjálva lógina, solei›is at skaptar ver›a best møguligar rammur, fyri tær familjur sum hava ábyrgdina av teimum n‡føddu børnunum.

* * *

Feløgini vóna, at Vinnumálast‡ri› tekur undir vi› teimum vi›merkingum, sum gjørdar eru frammanfyri, og at verandi uppskot ikki ver›ur lagt fyri tingi› í tí líki sum ta› er, uttan at undirrita›u feløg hava fingi› vissu fyri, antin at ta› almenna kemur at gjalda allar útrei›slur í sambandi vi› barnsbur› teirra ella at tey frammanfyri nevndu 0,8 % vera var›veitt sum ein beinlei›is lønarhækking á verandi løn hjá limum okkara.

Avrit av hesum skrivi er sent øllum limum í ALS-st‡rinum.

Vinaliga
Vegna ni›anfyristandandi fakfeløg:
Gunnleivur Dalsgar›
Starvsmannafelagi›
Føroya Skipara- og Navigatørfelag
Føroya Pedagogfelag
Føroyskir Fysioterapeutar
Bioanalytikarafelagi›
Økonomafelag Føroya
Sjúkrasystrafelag Føroya
Føroya Sjúkrahjálparafelag
Yrkisfelag Studentaskúla- og HF-Lærarafelag
Føroya Postfelag
Føroya Lærarafelag
Farmakonomfelagi›

Skinni› á bjørnini

Steinbjørn B. Jacobsen

Sjálvandi skalt tú ikki selja skinni› á bjørnini, á›renn hon er skotin, men ætlar tú tær á bjarnavei›u, mást tú fyrireika teg til at taka ímóti einum ella bá›um tveimum skinnum. Ta› gjørdu okkara forfedrar. Hjallurin var rudda›ur, skuldi ein grind komi›, sei›atrøini gjørd klár til nótakasttí›ina osfr.

Sosialurin hevur aftur givi› eitt stórt bla› út vi› nógvum greinum um OLJUNA, ta› hava teir gjørt fyrr og eiga tí rós uppibori›.

Kom í hesi sambandi at hugsa um Oljumálast‡ri›, um teir ikki nú kundu kunna› eitt sindur meir um stø›una. Oljan hevur longu nú stóran t‡dning fyri ta› føroyska samfelagi›.

Nú hava vit í nógv ár tosa› um oljuna, og ta› er sum um vit eru kropin inn undir ta› vælsigna›a bjarnaskinni› og ver›a liggjandi har, men ta› er eins gali› sum at selja skinni›, á›renn

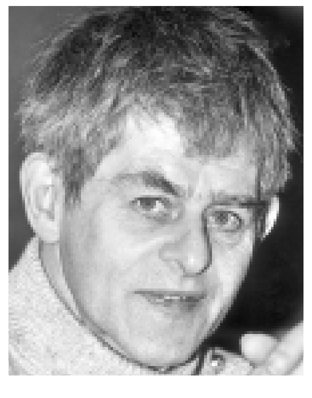

hon er skotin.

Eg sleppi ikki frá tankanum um, at oljan kemur upp á tvørs hjá samríkisflokkunum. Finna vit olju, r‡kur blokkurin, ta› hava vit skriva› undir uppá. Hvussu skulu teir so vera ímóti fullveldisætlanunum?

Ta› ver›ur ringt at fáa fólk at skilja, at vit beinlei›is skulu gjalda pening til danir afturat øllum ø›rum ágó›um, teir hava av Føroyum:

Í ES høpi, NATO høpi, í Olju høpi og ikki minst í samhandlinum vi› okkum. (T.d. var hann 70-75% av útflutninginum til lond sum Rusland, Kanada, Singapor, Kina og Australia).

Teir bá›ir andstø›upolitikararnir fáa eisini høvi til at siga sína meining í Oljubla›num, men bá›ir eru sera jánkasligir. Tosa bara um eitt alment oljufelag. Helt at ta› práti› var li›ugt, og fleiri vi› mær munnu hava størri álit á skilafólki sum Árna Olafsson, enn teir bá›ir. Árni og onnur vísa á, at tær almennu Føroyar vi› tí valdu skipanini fáa sum mest burturúr. At forma›urin í Javna›arflokkinum kann málbera seg solei›is, undrar meg bæ›i so og so stórliga:

»Í sta›in síggja vit nú samrø›ur og myndir av n‡ggju fólkunum í føroyskari oljuvinnu, m.a. Poul Mohr, Kjartan Hoydal, Olaf Olsen og Niels Sørensen. Teir hava so teirra lógligu áhugamál at røkja, men neyvan er tey fólksins áhugamál«.

Var ta› betri ta› vóru danskir vinnulívsmenn ella forma›urin sjálvur og hansara samsintu? Skulu politikarar ikki taka sær av »fólksins áhugamálum«? Er planbúskapurin ikki horvin, uttan í Kuba og partvís í Kina? Veldigar broytingar fara beint nú fram í sjálvur Nor›ur Korea.

Ta›, sum fekk meg til at skriva hesar reglur var, at alt bendir á, at ta› er meira sannlíkt, at vit finna olju, enn at vit ikki gera ta›, og ta› sum Suni á Dalbø skrivar, haldi eg eisini vera kjarnin í málinum:

»St‡rir tú ikki landinum solei›is, at tú alla tí›ina stimbrar eina felagskenslu millum føroyingar, so kanst tú heldur ikki vænta, at úrsliti› ver›ur ein felags føroysk mentan«.

Samgonga ella andstø›a, partapolitikkur ella ei.

Hetta eru or› søgd vi› æru.

Ta› er naka› spinnandi gali›, um andstø›an skal so miki› sum himprast vi› at frøast um, at útlit eru fyri, at vit finna olju her, og at vit eiga væl útbúgvi› fólk á øllum økjum, eisini vinnulívsfólk, sum kunnu luttaka í oljuvinnuni.

Síggja teir veruliga eina komandi oljuvinnu sum eina for›ing fyri teirra mótstø›u í fullveldismálinum?

Nú kann »Svartur sannleiki« lænast

TÍ‹INDASKRIV

Skúlafólk kunnu nú læna sjónvarpsfilmin um Ingolf av Reyni

Í tí›indaskriv frá Føroya Skúlabókagrunni, ver›ur sagt, at nú ber til hjá skúlafólki at læna sjónvarpsfilmin Svartur sannleiki – um listamannin Ingálv av Reyni – frá Landsmi›stø›ini fyri Undirvísingarambo›.

Hetta er ein filmur um listamannin og listaliga strí› hansara. Um ein mann vi› kontrastum. Mildur móti ø›rum, har›ur mótvegis sær sjálvum. Føroyingur og heimsborgari. Djarvur og ivandi. Altí› á veg fram, leitandi eftir n‡ggjum møguleikum og n‡ggjum lei›um.

Vi› Ingálvi sum frásøgumanni fer›ast vit umkring í myndaheimi listamansins. Ein málningur ver›ur til. Hann teknar í Saksun, me›an árstí›ir skifta, og hann fer til París at leita sær íblástur, so at hann kann halda áfram at mála.

Hetta er ikki ævisøgan um Ingálv av Reyni. Filmurin er heldur ein persónsl‡sing, har roynt ver›ur at l‡sa nakrar sermerktar sí›ur av listamanninum.

Filmurin er hóskandi at brúka í t.d. føroyskum, handaverk og list og mi›laundirvísing.

Herfyri fekk Ingálvur av Reyni mentanarhei›ursløn landsins.

Ta› eru Dánjal Højgaard og Hans Petur Hansen, sum hava gjørt filmin um Ingálv í 1999. Hann varir í 57 minuttir.